

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 696/2025
30.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранислава Босиљковића, председника већа, Јасмине Симовић, Радославе Мађаров, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Зорица Мирковић адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство правде - Основни суд у Ивањици, коју заступа Државно правобранилаштво - Одељење у Краљеву, ради накнаде имовинске штете због повреде права на суђење у разумном року, одлучујући о ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 257/2023 од 08.08.2024. године, у седници одржаној 30.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о посебној ревизији тужиље изјављеној против пресуде Вишег суда у Чачку Гжрр 257/2023 од 08.08.2024. године.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Вишег суда у Чачку Гжрр 257/2023 од 08.08.2024. године у делу првог става изреке којим је одбијена жалба тужиље и пресуда Основног суда у Чачку Прр1 99/21 од 24.04.2023. године у трећем ставу изреке тако што **СЕ ОБАВЕЗУЈЕ** тужена да плати законску затезну камату на износ од 40.938,17 динара почев од 01.10.2009. године до 07.02.2019. године, на износ од 40.938,17 динара почев од 01.11.2009. године до 07.02.2019. године, на износ од 40.938,17 динара почев од 01.12.2009. године до 07.02.2019. године, на износ од 40.938,17 динара почев од 01.01.2010. године до 07.12.2019. године, на износ од 13.561,34 динара почев од 01.01.2010. године до 07.12.2019. године и на износ од 24.020,00 динара почев од 15.03.2010. године до 07.02.2019. године, у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужена да на име трошкова поступка по ревизији исплати износ од 27.000,00 динара у року од осам дана од достављања преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Основног суда у Чачку Прр1 99/21 од 24.04.2023. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да по основу накнаде имовинске штете изазане повредом права на суђење у разумном року учињене у извршном поступку који се водио пред Основним судом у Ивањици, у предмету И 1239/90, исплати износе чија је принудна наплата одређена решењем о извршењу Основног суда у Чачку - Судска

јединица у Гучи И 12939/10 од 11.05.2010. године наведене у овом ставу изреке са законском затезном каматом од 07.02.2019. године као дана подношења тужбе до исплате, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, на терет буџетских средстава Републике Србије у оквиру средстава која су намењена покрићу расхода Основног суда у Ивањици, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да за тужиљу уплати надлежним фондовима припадајуће доприносе за обавезно социјално осигурање за период од 01.09.2009. године до 31.12.2009. године, на основицу из става првог изреке ове пресуде у року од 15 дана од дана пријема пресуде, на терет буџетских средстава Републике Србије у оквиру средстава која су намењена покрићу расхода Основног суда у Ивањици, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев у делу којим је тужила тражила да се тужени обавеже да на износе накнаде имовинске штете досуђене ставом првим изреке пресуде плати законску затезну камату, и то на износ од 40.938,17 динара почев од 01.10.2009. године до 07.02.2019. године, на износ од 40.938,17 динара почев од 01.11.2009. године до 07.02.2019. године, на износ од 40.938,17 динара почев од 01.12.2009. године до 07.02.2019. године, на износ од 40.938,17 динара почев од 01.01.2010. године до 07.12.2019. године, на износ од 13.561,34 динара почев од 01.01.2010. године до 07.12.2019. године и на износ од 24.020,00 динара почев од 15.03.2010. године до 07.02.2019. године. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да на име накнаде трошкова парничног поступка исплати тужиљи износ од 60.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате, на терет буџетских средстава тужене Републике Србије намењених покрићу расхода Основног суда у Ивањици, осим расхода за запослене и текуће одржавање објеката и опреме, у року од 15 дана од дана пријема пресуде.

Пресудом Вишег суда у Чачку Гжрр 257/2023 од 08.08.2024. године, ставом првим изреке, одбијене су као неосноване жалбе тужиље и тужене и потврђена пресуда Основног суда у Чачку Прр1 99/21 од 24.04.2023. године. Ставом другим изреке, одбијени су захтеви тужиље и тужене за досуђење трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, дела којим је одбијена њена жалба, тужила је због погрешне примене материјалног права благовремено изјавила ревизију предвиђену чланом 404. ЗПП (посебна ревизија).

По оцени Врховног суда, посебна ревизија тужиље у овом спору је дозвољена ради уједначавања судске праксе, због чега је на основу члана 404. ЗПП, одлучено као у првом ставу изреке.

Одлучујући о изјављеној ревизији, на основу члана 408. ЗПП, Врховни суд је нашао да је тужилина ревизија основана.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, правноснажним решењем Основног суда у Ивањици Р4 И 215/18 од 06.09.2018. године усвојен је тужиљин приговор и утврђено да јој је повређено право на суђење у разумном року у предмету тог суда И 12939/10. У означеном предмету у току је извршни поступак за наплату новчаног потраживања тужиље из радног односа са дужником, привредним друштвом „Центар за кромпир“ ДОО из Гуче, досуђеног извршном пресудом Основног суда у Чачку - Судска јединица

у Гучи П1 578/10 од 15.03.2010. године. Предложено извршење одређено је решењем о извршењу од 11.05.2010. године, ради наплате главног дуга - неплаћених зарада за период од 01.09.2009. године до 31.12.2009. године и регреса са затезном каматом од њихове доспелости, као и трошкова парничног поступка са затезном каматом од дана доношења извршне исправе. Извршење није спроведено.

Полазећи од тако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом члана 31. Закона о заштити права на суђење у разумном року и члана 172. став 1. Закона о облигационим односима закључили да тужена одговара за материјалну штету насталу због потпуног или делимичног неизвршења правноснажних и извршних судских одлука о новчаним потраживањима запослених из радног односа са извршним дужником у већинском друштвеном и државном власништву, која без њихове кривице нису намирена у извршном поступку. Зато, по становишту судова, тужиљи припада накнада материјалне штете у висини новчаног потраживања из радног односа досуђеног извршном исправом, трошкова парничног и извршног поступка са затезном каматом од подношења тужбе, у смислу чланова 277. и 324. Закона о облигационим односима јер је тужена тада пала у доцњу, али не и у висини затезне камате од доспелости тих потраживања до дана подношења тужбе.

По оцени Врховног суда, основани су наводи ревидента да су нижестепени судови погршено применили материјално право када су одбили тужбени захтев за накнаду материјалне штете у потпуности, и за износе затезне камате на неплаћена новчана потраживања из радног односа и трошкове парничног поступка од њихове доспелости до дана подношења тужбе.

Одредбом члана 185. став 1. Закона о облигационим односима прописано је да је одговорно лице дужно успоставити стање које је било пре него што је штета настала. Сагласно тој одредби, тужена је дужна надокнадити тужиљи штету у потпуности, у висини новчаних потраживања досуђених извршном исправом - главнице и затезне камате од доспелости до исплате, јер се на тај начин у њеној имовини успоставља стање које би постојало да је извршење спроведено и да зато није утврђена повреда права на суђење у разумном року, као основ одговорности тужене за имовинску штету.

Следствено изложеном, нижестепене пресуде су преиначене у делу којим је одбијен тужбени захтев и обавезана тужена да на износе главнице новчаних потраживања из радног односа и трошкова поступка у радном спору плати затезну камату од њихове доспелости до дана подношења тужбе, јер и ти ненаплаћени износи у извршном поступку чине део имовинске штете настале повредом права на суђење у разумном року.

Из тих разлога, на основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у другом ставу изреке.

Одлука о трошковима ревизијског поступка, садржана у трећем ставу изреке, донета је на основу члана 165. став 2. у вези са члановима 153. став 1. и 154. ЗПП. Тужиља је успела у поступку по ванредном правном леку и зато има право нанакнаду трошкова тог поступка у износу од 27.000,00 динара, на име награде за састав ревизије у висини одређеној применом Адвокатске тарифе.

**Председник већа - судија
Бранислав Босиљковић, с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић